Poštnina plačana v gotovini

Štev. 6 V Ljubljani dne 1. junija 1940. Leto XX.

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

TELEFON 45-85

List izhaja vsakega prvega v mesecu. Posamezna številka 1 din. / Naročnina mesečno 1 din. / Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica

Braniti hočemo svobodo domovine

Marsikdo, ki bo prečital ta naslov, se bo presenečen vprašal: »Kaj, tudi invalidi, ki so žrtvovali svoje ude, svoje zdravje in prelivali kri že v prejšnji svetovni vojni, hočejo stopiti na branik naše domovine in se boriti za našo svobodo, če bi bila ogrožena?«

Na vsa taka vprašanja imamo en sam odgovor — svoj odločni »Da!«

Svoboda naroda, svoboda države nam mora biti nad vse draga in za obrambo te svobode nam ne more biti nobena žrtev prevelika, ne pretežka. Mi vojni invalidi, ki smo okusili vse gorje, katerega prinaša vojna s seboj, ki smo na raznih bojiščih često gledali smrti v oči, ki smo s svojimi telesi zastavili pot sovražniku, da ni prodrl v našo ožjo domovino, znamo predobro ceniti prostost, ki jo človek lahko uživa edino v lastni, svobodni domovini, da bi mogli pomišljati, če bi bilo treba tudi dejansko pomagati, da se le ohrani naš dom nedotaknjen, prost in svoboden dom našim otrokom in tudi njihovim potomcem. Dom, ki smo ga sami pomagali graditi, smo pripravljeni tudi braniti, če bi mu pretila nevarnost.

Stoletja je trajala borba za Jugoslavijo — stotisoči borcev za svobodo so vzidali svoje kosti in žrtvovali svojo lastno kri za trdne temelje svobodni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Toda ne zato, da bi današnja generacija s prekrižanimi rokami zrla v nesigurno bodočnost, in tudi ne zato, da bi brezskrbno uživala sadove stoletnih borb in ne bi čuvala tega, kar so stotisoči zgradili iz lastnih kosti in iz lastne krvi.

Ali naj torej danes mirno zremo v vihrajoči požar, ki divja po Evropi in v naši bližini in ki je uničil že mnoge države? Ali naj slepo verujemo onim, ki hvalijo vse, kar je tuje in skušajo ponižati našo domovino? Ne! Pripravljeni moramo biti na vse, pripravljeni predvsem braniti svojo svobodo! Če pri sosedu gori, pripravi vodo, da boš gasil lastni krov, če ga daleč naokoli leteče iskre zažgejo. V takem trenutku ne smeš pozabiti, da imaš samo en dom, samo en krov, in če ti ta pogori, si siromak, ki mora tavati po svetu, odvisen od tujih ljudi in tujega usmiljenja. Toda zavedati se moraš, da tujec nima usmiljenja zate in za tvoje otroke — on ne bo gledal tvojih solz, ne poslušal tvojih prošenj — zato pazi na lastno streho — na lastni dom, da se je ne loti ogenj, ki divja v tvojem sosedstvu. Ne hodi brezskrbno spat če je v bližini tvoje hiše požar! Postavi straže, ki naj budno pazijo na vsako najmanjšo iskrico, ki bi priletela iz sosedstva, da požar ne zajame tudi tvoje hiše.

Isto je z našo domovino! Vojna divja v našem sosedstvu. Države izginjajo iz zemljevida.

Nam ne preti nevarnost. Toda, kdor hoče imeti mir, naj se pripravlja na vojno. To geslo se v zadnjih časih zelo mnogokrat naglaša in je tudi resnično. Če ljubimo svojo domovino, svojo svobodno državo, svojo narodno svobodo, moramo biti vsak trenutek pripravljeni braniti jo pred napadi, pa naj pridejo od katere koli strani. Budno moramo stati na straži, da ne doživimo nikakega presenečenja — skratka pripravljeni moramo biti, da se ob vsakem eventualnem napadu postavimo prav vsi v obrambo svoje domovine. In prav tega se zelo dobro zavedamo tudi vojni invalidi. Že smo krvaveli, že smo žrtvovali svoje ude svoje zdravje in prav zato vemo, kako dragocena je svoboda, vemo, da smo le v lastni hiši gospodarji svojega imetja, da le v lastni hiši so odločamo o njeni ureditvi — preureditvi, v tuji hiši pa te pravice nimamo. In prav iz teh razlogov spoštujemo in cenimo svobodo svoje domovine, smo ponosni, da smo državljani te močne in svobodne države, a to svobodo hočemo tudi očuvati. In če bi pretila nevarnost naši državi, tedaj bomo tudi invalidi branili svobodo svoje domovine.

Molitev

Čudovita in nepojmljiva je Tvoja volja, Gospod. Tvoja dejanja so skrivnost vsem in samo Ti veš zakaj in čemu. Vsa dognanja so le Tvoja volja in brez Tvoje volje se ne zgodi ničesar. Tudi kriki milijonov in veletoki krvi so Tvoja volja, — zakaj, veš samo Ti. Ko poslušamo pretresljive krike milijonov in gledamo v deroč veletok človeške krvi, Te vdano prosimo:

Poišči, Gospod neba in zemlje, zlato knjigo Jugoslovanov, kamor si stoletja beležil njihove zasluge. V tej zlati knjigi je zapisano, da so se milijoni borili in umirali na tej zemlji za križ sveti in svobodo zlato ter priborili Tebi največjo čast, a sebi svobodo. Potoki krvi so potekli na tej zemlji, toda samo za križ častni in svobodo zlato, niti ena sama kapljica ni bila prelita v ropu in osvajanju tujega. Prosimo Te, Gospod, poglej v to zlato knjigo zaslug, kateri ni enake, poglej in čuj naše prošnje: Odvrni od nas vse hudo zaradi zaslug, katere si stoletja pisal v to zlato knjigo. Očuvaj nas vseh grozot, ako je taka Tvoja volja. Tvoja volja pa naj se zgodi, ako si nas tudi tokrat določil za borce v obrambi naše zlate svobode. Ti že veš, ali je v nevarnosti. In če je taka Tvoja volja, tedaj Te prosimo iz globine svojih src: Vlij v vsa srca eno samo veliko bratsko ljubav povsod, kjer prebivajo jugoslovanski bratje. Napolni naša srca s tistim junaštvom, ki so ga imeli naši očetje, dedje in pradedje, ki so junaško umirali z vzklikom — za krst častni in svobodo zlato. Pokliči vse milijone padlih junakov te zemlje iz vseh stoletij in jih uvrsti med nas kot nevidno in strašno vojsko. Stori, Gospod, da bo vsakemu, ki bi nas hotel oropati svobode in zemlje — naša zemlja grob in pekel. In vse mehanizirane pošasti naj izgube moč v zemlji, katero so stoletja blagoslavljali junaki in mučeniki s svojo srčno krvjo. Ne prosimo Te tega, Gospod, zaradi našega sovraštva do kogar koli. Mi nikogar ne sovražimo in nikomur ne želimo slabo. Prosimo Te le zaradi tega, ker častimo križ sveti in ljubimo svobodo zlato. Pravični, čuj te naše prošnje, ki prihajajo iz globine naših src, usliši jih, Te prosimo, da bomo vredni sinovi naših junaških prednikov, in da bomo znali ohraniti sebi vse ono, za kar so žrtvovali življenja milijoni naših prednikov.

Beseda vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije

Meseca aprila t. l. je Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani razposlala raznim organizacijam Besedo vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije, ker smatra, da je prišel čas, ko morajo svoje svarilne besede povedati tudi oni, ki so se pred 25 leti borili za svobodo naše domovine. To besedo priobčujemo dobesedno:

Na dan zedinjenja, 1. decembra 1939. leta, so: glavni in širši odbor Saveza ratnih dobrovoljaca, zastopniki številnih sreskih ter krajevnih organizacij iz vse naše zemlje s svojo zvezno zastavo obiskali Oplenac in se poklonili manom velikega voditelja Karadorda, kralja Petra Velikega - Osvoboditelja in blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. - Zedinitelja kakor tudi starim, s slavo ovenčanim polkovnim zastavam, pod katerimi so se borili za osvobojenje in zedinjenje Jugoslovanov in končno ustvarjenje nacionalnih idealov.

Vzpodbujeni s spominom na krvave borbe in slavne dogodke, ki so jih prešli od Kumanova do Kajmakčalana in Dobrega polja ter v svetem hramu na Oplencu okrepljeni z glasom duhov vseh žrtev, vzidanih v temelje Jugoslavije in s sveto oporoko kralja Mučenika, ki je s svojo krvjo zapečatil narodno in svoje delo, objavili so sledečo svojo **besedo:**

Danes, ko se v svetu odigravajo usodni dogodki vojni dobrovoljci kot verni nositelji nacionalne misli in svobode **pozivajo ves jugoslovanski narod brez ozira na jezik, vero in pokrajino, da v primeru potrebe kot en človek složno, odločno in s samopožrtvovanjem po zgledu svojih slavnih prednikov stopi na branik svoje DOMOVINE in svoje SVOBODE.**

S petvekovno krvavo borbo je naš narod izvojeval svoje nacionalne pravice in svojo svobodo in danes od nikogar ničesar ne zahteva. Narod ne zahteva in nikdar ni zahteval tega, kar je tuje, marveč zahteva od vseh in vsakogar, da ne posega v tisto, kar je njegovo. **Narod zahteva od vseh in vsakogar, da se spoštujejo njegove državne meje in njegova neokrnjena državna in nacionalna suverenost:** iz tega njim svetega mesta vojni dobrovoljci tudi to pot izjavljajo vsem in vsakomur, da Jugoslavija ni stvorjena za zeleno mizo: Jugoslavija ni otrok nobene milosti niti kakršnih koli pogajanj, temveč je stvorjena z mečem in krvjo in njene meje se morejo samo s krvjo in mečem lomiti in menjati.

Z ozirom na **notranjo** preureditev naše države jugoslovanski vojni dobrovoljci neomajno zvesti svojemu programu: **en kralj, en narod in ena edinstvena država** ter verni svoji jugoslovanski ideologiji, ki jih je popeljala v vojno za osvobojenje in zedinjenje, smatrajo za svojo sveto dolžnost, da v imenu svojem in v imenu neštetih grobov jugoslovanskih herojev, padlih za isti program in iste ideale, dvignejo svoj glas proti vsem aktom in postopkom, ki posredno ali neposredno izpodkopavajo našo državno in narodno edinstvo, in ki vodijo k duhovnemu razkroju ter slabljenju naše narodne in državne sile, pa naj ti akti in postopki pridejo od katere koli strani in kogar koli. Vojni dobrovoljci to delajo v interesu vseh Jugoslovanov in v interesu bodočih jugoslovanskih pokolenj, ker so čvrsto prepričani, da je **samo v edinstveni Jugoslaviji zajamčen svoboden obstanek in zagotovljena srečna bodočnost vseh treh jugoslovanskih plemen.**

Danes kakor vedno so vojni dobrovoljci za popolno **enakopravnost Srbov, Hrvatov in Slovencev** v njihovi skupni in edinstveni domovini. Vsak bratski **sporazum**, ki teži za tem, da odstrani vse, kar ovira njihov skupni napredek in dosego popolne duhovne harmonije, bodo vojni dobrovoljci prvi pozdravili in pomagali ga oživotvoriti; **odločno pa so proti vsakemu separiranju, pa na katero koli osnovo bi bilo to separiranje postavljeno.** Sporazum med brati mora biti iskren in brez kakih skritih namer. Sporazum se ne sme smatrati za nobeno »etapo« v ustvarjanju nekakih separatnih in meglenih ciljev, ki bi bili v škodo občnih, državnih in narodnih interesov. Z eno besedo: **Sporazum ne sme pripeljati do stotine novih nesporazumov.**

V zvezi z izjavami o notranji preureditvi naše države, ki jih dajejo gotovi sodobni politični ljudje, **moramo poudariti tisto, kar mora biti vsem in vsakomur jasno, a to je, da so gotova vprašanja, o katerih se ne more razpravljati, in ki se ne morejo rešiti z nobenim preglasovanjem, ker so enkrat za vselej rešena in s krvjo zapečatena!**

Pri reševanju vseh vprašanj in vseh medsebojnih nesoglasij in sporov se spomnimo, da smo bratje ene krvi in enega jezika. Spomnimo se, da je Jugoslavija naša Domovina in da je ona edina varna hiša za nas vse. Ne pozabimo, da se je Jugoslavija veke gradila in da so njeni graditelji bili najboljši duhovi vseh naših treh plemen. **Kri žrtev, vzidanih v njene temelje, je vzkipela in njihovi duhovi nas pozivajo, da ne posegamo v tisto, kar je s krvjo stvorjeno!**

Vojni dobrovoljci, prepričani, da bo jugoslovanski genij končno premagal vse temne sile, kličejo iz tega svetega mesta, Piemonta vseh južnih Slovanov:

Naj živi naš mladi kralj, naš up in naša nada varne jugoslovanske bodočnosti, Peter II. Karađorđević!

Živela Jugoslavija!

Na Oplencu dne 1. decembra 1939.

Glavni odbor
Saveza ratnih dobrovoljaca
kraljevine Jugoslavije.

* **V Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani** in njeni podružnici v Mariboru dobite pisarniške potrebščine za šolo, pisarne in dom, knjige za šolanje otrok, znanstvene in leposlovne vsebine za odrasle, za otroke, za odraslo mladino, prijatelje in znance, učila za vse, merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo, svetlopisni papir »Jasnit« za kopiranje načrtov in skic. V tiskarni se izvršujejo vsa v to skroko spadajoča dela.

Ali naj krediti zapadejo?

Ko smo v prejšnji številki »Vojnega invalida« pisali na uvodnem mestu o delu in uspehih okrožnih invalidskih sodišč, smo zapisali tudi sledeči odstavek:

»Kako nepravilno in naravnost krivično bi bilo, če bi se zaostanki le preveč kopičili, naj nam pokažejo sledeče številke. Za lansko proračunsko leto je bilo zagotovljenih za vso državo za invalidnine 153 milijonov dinarjev. Z naknadnimi krediti ministrstva financ in iz Narodnega invalidskega fonda je ta vsota narasla na 213 milijonov. Od te vsote na Slovenijo odpadli del je bil tako velik, da je ostalo še 3 milijone dinarjev, ki se lahko izplačajo za vse primere, rešene do konca junija. Nastane torej važno vprašanje: Ali naj ta denar zapade, ali naj ostane neizrabljen zaradi zaostankov pri invalidskih sodiščih.«

Samo še mesec dni je časa. Po naših informacijah je od gori omenjenih treh milijonov dinarjev na razpolago še približno dva milijona dinarjev. Toda ta kredit bo mogoče izrabiti samo za izplačila invalidnin onim, katerih rešenja bodo izdana še pred koncem meseca junija. Za vsa pozneje izdana rešenja pa ta kredit ne pride več v poštev, in mnogi invalidi, vdove in starši bodo morali čakati morda več let, da pridejo do svojih prejemkov, ki jim pripadajo od 1. aprila 1939. do 1. aprila 1940. Invalidnina za ta čas bo zapadla pod tako zvane »terjatve iz prejšnjih let«, ki se pa izplačujejo le pod gotovimi pogoji.

Znano nam je, da je še nekaj tisoč vojnih žrtev, ki pričakujejo svojih dokončnih rešenj; znano nam je pa tudi, da so še krediti na razpolago, toda samo za rešenja izdana do konca junija. Zaradi tega se vojne žrtve z vso upravičenostjo sprašujemo, zakaj se ne pohiti z reševanjem invalidskih zadev, ki se imajo smatrati za nujne, sprašujemo se pa tudi, ali se zavedajo odgovornosti oni, ki bodo nosili vso krivdo, če zapadejo za invalidnine preskrbljeni krediti?

Invalidsko udruženje je izvršilo svojo dolžnost — posredovalo in izposlovalo je zadostne kredite. Med letom je tudi ves čas opozarjalo na potrebo preskrbe zadostnega osebja za okrožna invalidska sodišča in tudi za višje invalidsko sodišče. Tudi je posredovalo in doseglo v tem pogledu upoštevanje svojih predlogov. Danes, ko je že skrajni čas, pa ponovno in poslednjič svari:

Neodpustljiv greh nad pravicami vojnih žrtev bo zagrešen, če zapadejo zagotovljeni invalidski krediti. — Zato pohitite z reševanjem invalidskih zadev vsaj še sedaj, ko se bliža dvanajsta ura.

Še o nakazovanju invalidnine

Kljub temu, da smo že večkrat pojasnili kakšni pogoji so za nakazilo invalidnine, prihajajo še vedno nepotrebna vprašanja ali prošnje za pospešitev. Zaradi tega ponovno in zadnjič naglašamo:

Vsako prvoinštančno rešenje mora iti najprej na Vrhovno invalidsko sodišče v Beogradu, ki ima pravico invalidnino potrditi ali odbiti.

Vsako rešenje Vrhovnega invalidskega sodišča mora iti še v kontrolo k invalidskemu oddelku ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu. Ta oddelek ima pravico zahtevati obnovo postopka, ako smatra, da rešenje ni v redu. Šele ko pride rešenje od tega ministrstva opremljeno s kontrolno številko, ga dobi finančna direkcija, da nakaže invalidnino.

Povedali smo tudi vsem, ki prosijo za pospešitev, in tudi drugim, ki čakajo na rešitve, da Dravska finančna direkcija v Ljubljani takoj nakaže invalidnine, ko dobi rešenje. Iz tega mora vsak uvideti, da je pospešitev nemogoča, in da so vsi zadevni dopisi brezpredmetni.

Oblastni odbor je že zadnjič v našem glasilu pojasnil, da je zaprosil na vseh mestih za pospešitev zaostalih invalidskih aktov, in da je le na ta način mogoče prej nakazati invalidnino. Dravska finančna direkcija v Ljubljani ima še ostanek izrednega kredita, ki je bil zadnjič naknadno otvorjen. Zato je naš interes, da bi bila rešenja v vseh inštancah pospešena. Ako ne bo prispelo do konca junija t. l. dovolj rešenj Dravski finančni direkciji, bo ves sedanji razpoložljiv ostanek kredita zapadel.

To naj si vsi zapomnijo, da ne bo nepotrebnega nadlegovanja z dopisi.

Kopališko zdravljenje vojnih invalidov v letu 1940.

Kraljevska banska uprava je pod VI. št. 15 411/7 dne 25. maja izdala sledeči razpis:

Z odlokom I. F. br. 2542/IV in z dne 15. maja 1940., I. F. br. 5944/40 so bila oddelku za socialno politiko in narodno zdravje kraljevske banske uprave iz imenovanega fonda stavljena na razpolago finančna sredstva ter se bo tudi letos vršilo kopališko zdravljenje vojnih invalidov na enak način kakor prejšnja leta.

I. Pravico do brezplačnega **kopališkega zdravljenja imajo samo osebni vojni invalidi do vključno čina narednika in sicer:**

1. Vojni invalidi, ki so bili kot taki priznani z odločbo Vrhovnega invalidskega sodišča po »Uredbi o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah«.

2. Vojni invalidi, ki so po § 115. »Uredbe o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah« prevedeni od finančne direkcije na nove invalidske prejemke.

3. Vojni invalidi, ki imajo izvršne sodne odločbe po invalidskem zakonu iz leta 1929. in njegovih spremembah in dopolnitvah, pa so jim finačne direkcije pred 1. aprilom 1939. začasno ustavile izplačilo invalidskih prejemkov radi previsokih davkov ali pa dokončno ustavile radi odkupa invalidnine.

4. Vojni invalidi, ki so po invalidskem zakonu iz leta 1929. in njegovih spremembah in dopolnitvah kot taki priznani, toda brez pravice do invalidskih prejemkov radi previsokih davkov ali pa ker so bili v državni službi.

5. Vojni invalidi s 30 ali višjimi procenti nesposobnosti za pridobitno delo, ki so po invalidskem zakonu iz leta 1925. priznani, pa so po istem zakonu prejeli odkup invalidnine ali jim invalidska sodišča niso rešila zadeve po invalidskem zakonu iz leta 1929.

6. Vojni invalidi, ki prejemajo invalidske prejemke po §§ 102. in 105. invalidskega zakona iz l. 1929. na osnovi sodne odločbe (uverenja).

7. Vojni invalidi s 30 ali višjimi procenti nesposobnosti za pridobitno delo, ki so radi bolezni kot taki priznani po invalidskem zakonu iz l. 1925. ter so po § 113. invalidskega zakona iz leta 1929. obdržali pravico do brezplačnega zdravljenja in proste vožnje.

V poštev prihajajo le invalidi za take bolezni, za katerih zdravljenje so termalne kopeli koristne.

II. Vojni invalidi, ki hočejo izkoristiti to ugodnost, morajo pristojni politični upravi (sreskemu načelstvu odn. mestnemu poglavarstvu) predložiti nekolkovano prošnjo ter prošnji priključiti naslednje priloge:

1. Vojni invalidi pod oddelkom I., točka 1., 3., 4., 5. in 7. morajo predložiti overjen prepis izvršne sodne odločbe, s katero so bili priznani za vojne invalide.

2. Vojni invalidi pod oddelkom I. točka 2., morajo predložiti v overjenem prepisu odlok finančne direkcije o prevedbi na invalidske prejemke po novi »Uredbi o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah«.

3. Vojni invalidi pod oddelkom I., točka 6., morajo predložiti v overjenem prepisu uverenje, izdano jim na osnovi § 105. Invalidskega zakona iz leta 1929. o podaljšanju izplačila invalidskih prejemkov.

Vojni invalidi s 50 ali manjšimi procenti nesposobnosti morajo predložiti razen tega v overjenem prepisu tudi »invalidsko uverenje«, iz katerega bo razviden procent nesposobnosti in diagnoza.

Pristojna politična uprava je dolžna, da prosilca takoj po prejemu prošnje, opremljene s spredaj navedenimi dokumenti, predstavi državnemu ali samoupravnemu zdravniku prosilčevega stalnega bivališča, kateri ga mora pregledati in oddati potrdilo o pregledu s točnim popisom bolezni in s svojim mnenjem, če je prosilec v resnici zdravljenja potreben in kje. Zdravnik mora uvaževati točke 1. do 7. iz oddelka I., tega razpisa. Povodom oddaje mnenja, kam naj se invalid pošlje na zdravljenje, naj se uvažuje, da se bo invalidsko zdravljenje vršilo predvsem v invalidskem domu v Dolenjskih Toplicah pri Novem mestu, v drugih kopališčih v dravski banovini pa le tedaj, če bo zato dovolj sredstev na razpolago.

Prvenstveno se naj predlaga o za kopališko zdravljenje vojni invalidi s 60 ali višjimi procenti nesposobnosti za pridobivanje, izjemoma pa tudi lažji invalidi, če zdravnik spozna, da njihovo zdravstveno stanje neobhodno in neodložljivo zahteva kopališko zdravljenje.

Vojni invalidi pod 60 % nesposobnosti imajo prvenstveno pravico do kopališkega zdravljenja samo za one rane, poškodbe in pohabe, zaradi katerih so bili priznani za vojne invalide, kakor tudi za bolezni, ki so se pokazale kot posledice ali komplikacije navedenih ran, poškodb in pohab. Isto prvenstvo imajo tudi za zdravljenje onih bolezni, zaradi katerih so bili priznani za invalide.

Zdravnik mora v zdravniškem potrdilu navesti vse okolnosti, ki so v konkretnem primeru odločilne za predlaganje kopališkega zdravljenja ter mora izdaji potrdila posvetiti vso potrebno pažnjo.

Za zdravljenje izven dravske banovine se ne bodo dovoljevale nikake podpore.

Za invalide, ki bolujejo na kakršni koli vrsti tuberkuloze, topliško zdravljenje ne pride v poštev. Zato prošenj takih invalidov sploh ni predlagati semkaj. Ako je kak invalid, ki je bolan na tuberkulozi, zdravljenja potreben, naj se izvrši poseben pregled po uradnem zdravniku. Prošnjo takega invalida je predložiti nato semkaj, da bo kraljevska banska uprava izposlovala zanj sprejem v zdravilišču na Golniku, v Topolšici ali v Surdulici v Južni Srbiji.

Politična oblast je dolžna, da vse prošnje invalidov, za katere je zdravnik izdal spričevalo, da so zdravljenja potrebni, nemudoma dostavi kraljevski banski upravi, ki bo izdala ustrezno rešenje. Posvetiti je vso pažnjo pravilni opremi prošenj ter zlasti temu, da zdravniško spričevalo ustreza gornjim predpisom.

Vse prošnje po tem razpisu je smatrati za zelo nujne. Kopališko zdravljenje se bo namreč predvidno pričelo že v začetku meseca julija in končalo konec meseca avgusta, zato se prekasno vloženih prošenj ne bo moglo obravanavati v letošnjem letu. Na nujnost je treba občinske uprave še posebej opozoriti, kakor tudi na to, da je treba prednji razpis na običajen način priobčiti vsem invalidom. Začetek zdravljenja se bo razen tega objavil še v dnevnikih.

Po pooblastilu bana:

načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje:

(Podpis.)

O p o m b a: Opozarjamo vse invalide, ki nameravajo prositi za kopališko zdravljenje, naj pazijo na to, da prilože prošnjam vse zahtevane priloge in da vlagajo prošnje potom invalidskega udruženja. Če komu ni kaj jasno, naj se za pojasnilo obrne na krajevni ali sreski odbor UVI, katerega član je.

Neverjetne številke o vojskovanju

Vsak dan vojna stane 90 milijonov dolarjev ali 4 miljarde 950 milijonov din.

Ameriška velebanka »National City Bank« je pred nekaj tedni skušala dognati, koliko stane današnje vojskovanje. Z imenom »vojni izdatki« pa so izraženi samo proračunski izdatki, vojaški in civilni, ne glede na izgube, ki jih utrpita trgovska mornarica in mednarodna trgovina, in pa brez ozira na škodo, ki je bila povzročena z zasedbo Poljske, Danske, Norveške itd. Ameriška banka je za leto 1940. tole izračunala:

Anglija 3.2 milijarde funtov, 12.8 miljarde dolarjev;

Francija 330 milijard frankov, 7,4 milijarde dolarjev;

Nemčija 34 milijard mark, 13,6 milijarde dolarjev.

Skupaj: 33.8 milijarde dolarjev. — (Dolar računamo 55 din).

33.8 miljarde dolarjev na leto, to je na dan: 90 milijonov dolarjev!

KOLIKO SO STALE PREJŠNJE VOJNE

Koliko pa sploh stanejo vojne? Številke se jako razlikujejo, eno pa drži, da vojskovanje ni bilo nikdar poceni. Skoraj pred 100 leti je Angež Burrit izračunal, da so Anglijo stale vojne, ki jih je imela v letih 1688. do 1815., več ko 3 milijarde funtov, in da je bilo potrebno 36.770 mož, če bi hoteli ta denar v zlatu prenesti v vrečah po petdeset kilogramov. Nemško-francoska vojna iz leta 1870.—71., ki je trajala samo 6 mesecev, je Francijo stala, vštevši 5 milijard zlatih frankov vojne odškodnine Nemčiji, približno 14 milijard zlatih frankov, medtem ko cenijo prvo balkansko vojno na 3.7 miljarde švicarskih frankov. Vse te številke pa seveda splahnijo spričo izdatkov zadnje svetovne vojne 1914. do 1918., ki je požrla 247 milijard zlatih frankov, in sicer so zavezniki plačali 164 milijard zlatih frankov, centralni državi (Avstro Ogrska in Nemčija) pa 83 milijard zlatih frankov.

Kaj pomenijo spričo današnjih izdatkov za vojskovanje vojni zakladi iz prejšnjih časov, je razvidno, na primer, iz dejstva, da bi bojna rezerva, ki so jo v vojni 1870.—71. imeli v Spandauu pri Berlinu, in sicer 120 milijonov zlatih mark, zadoščala v današnjem vojskovanju samo za 40 ur, medtem ko bi z vso francosko vojno odškodnino, to je s 5 milijardami zlatih frankov, kar je bilo za tedanje razmere neizmerno veliko denarja, shajali komaj dva meseca!

Za današnje vojskovanje je pomembno to, da so doseženi že rekordni izdatki vojnega leta 1918. in so že celo prekoračeni. Anglija je leta 1918. zapravila približno 2.7 milijard funtov, skoraj toliko kakor je bil Simonov predlog za finančno leto 1940.—41., medtem ko cene surovin še niti polovice ravni poslednjega leta svetovne vojne še niso dosegle in se tudi vojaške operacije glede na razsežnost in silovitost ne dajo še primerjati. Po drugi plati pa moramo pomisliti, da so vse vojskujoče se države pritegnile že prvega dne mobilizacije vse rezervne ljudi, denarja in industrije v vojskovanje, medtem ko so bile v zadnji vojni šele l. 1918. vse sile celotne države v vojni. In slednjič se je vojskovanje tudi podražilo.

Angleški zakladni minister sir John Simon je v svojem govoru v spodnji zbornici dne 23. aprila letos dejal, da je gradnja letal zdaj 3—7 krat dražja kot je bila leta 1918. in da stane vzdrževanje ene divizije na bojišču še enkrat toliko kot leta 1918.

Tudi nevtralne države so postale žrtve proračunske inflacije. Po podatkih ameriške banke so od l. 1936.—1940. narasli izdatki za domače potrebe na Nizozemskem od 769 na 1635 milijonov goldinarjev; na Švedskem od 1.1 na 2 milijona kron; na Japonskem od 2.2 na 10.3 milijonov jenov itd.

V predavanju, ki ga je imel profesor Bachmann, predsednik švicarske narodne banke v Curihu, konec lanskega leta, je izjavil, da se je državne premoženje, ki je štelo ob koncu svetovne vojne 100 milijonov frankov, spremenilo leta 1938. v državni dolg 1322 milijonov frankov, in da morajo v letu 1940. računati z 2400 milijoni frankov izdatkov spričo 523 milijonov frankov davkov, ki jih dobi država letos.

OBVESTILA UPRAVE
NARODNEGA INVALIDSKEGA FONDA

Iz 100. seje dne 29. marca 1940.

Nadaljevalo se je z razpravami o načrtu sprememb invalidske uredbe, nanašajočih se na interpretacijo glede regulacije invalidskih prejemkov, obračuvanje odkupnine v korist odkupljencev in pomoč invalidskim organizacijam za obveze po uredbi. Sklenjeno je, da se bodo v bodoče potom občin obveščale vojne žrtve o stanju reševanja njihovih zadev pri Vrhovnem inv. sodišču, ako je za rešitve kaj potrebno.

Iz 101. seje dne 1. aprila 1940.

Nadaljuje se s pregledovanjem sprememb uredbe o vojnih invalidih, posebno onih členov, ki se nanašajo na sankcije proti neizvrševanju uredbe in onih, ki se nanašajo na podeljevanja posojil vojnim žrtvam.

Invalidskemu domu v Našicah se odobri primanjkljaj 20.000 din zaradi povišanje cen življenjskim potrebščinam.

Končno so rešene razne prošnje za podpore, zdravljenje in kantine.

Iz 102. seje dne 5. aprila 1940.

Zopet se je debatiralo o onih točkah načrta sprememb uredbe, ki se nanašajo na povoljnejše pogoje za one, ki so dobili odkupnino.

Izvrši se sprememba nekaterih dnevničarjev pri okrožnih invalidskih sodiščih radi uspešnejšega reševanja.

Rešene so prošnje za restavracije, kantine in plačilo osebja pri sodiščih.

Iz 103. seje dne 5. aprila 1940.

Za zdraviliško zdravljenje oficirjev v letu 1940. se dovoli znesek 500.000 dinarjev, pogoje pa bo predpisalo ministrstvo socialne politike.

Debatira se o možnostih in potrebah fonda za primer mobilnega stanja. Razprava se bo nadaljevala na prihodnjih sejah.

Nadaljuje se z debato o spremembah uredbe, v kolikor se tičejo draginjskih doklad za družinske člane. Glede oddaje restavracij in bifejev na železniških postajah se ostane pri predpisih uredbe, da se mora vedno pribaviti mnenje nar. inv. fonda.

Iz 104. seje dne 8. aprila 1940.

Zaradi velikih poplav v raznih krajih države, se odobri vojnim invalidom kmetovalcem in ostalim zaščitenim osebam kmetovalcem znesek 400.000 din za nabavo plugov in 100.000 din za nabavo semen. Tudi se odobri 100.000 din za podporo drugim invalidskim osebam, ki niso kmetovalci, pa so trpeli zaradi poplav. Podpore se bodo razdelile preko središnjega odbora Udruženja vojnih invalidov.

Opozori se središnji odbor Udruženja vojnih invalidov, da pozove preko svojih organizacij vse osebe, ki reflektirajo na železniške restavracije, da se obračajo na Narodni inv. fond v svrho posredovanja.

Iz 105. seje dne 12. aprila 1940.

Po poročilu načelnika invalidskega oddelka o stanju aktov pri Vrhovnem invalidskem sodišču, se sklene ustanoviti še en oddelek tega sodišča in se odredi izplačevanje potrebnega osebja.

Na nepovoljni odgovor ministrstva za promet glede predlogov za oddajo restavracij in bifejev se sklene intervencijo ponoviti, da se zadeva spravi v sklad s § 39. uredbe o invalidih.

Razpravljalo se je o onih členih sprememb uredbe, ki se nanašajo na invalidnino in dodatke.

Glede nabave plugov za poplavljence, se stvar prepusti Srbskemu kmetijskemu društvu, da izvrši nabavo v sporazumu z Invalidskim udruženjem.

Iz 106. seje dne 15. aprila 1940.

Razpravljalo se je o kreditiranju posojil vojnim žrtvam po § 64. uredbe. Sprejet je predlog, da fond preskrbi potrebni kredit na podlagi svojih 3% dohodkov od državne razredne loterije. Določena sta bila dva člana, da izdelata načrt uredbe za preskrbo kredita 10 milijonov dinarjev.

Sklepalo se je še o dolžnostih fonda za primer mobilnega stanja, o zahvali kapetanu Andrejčiću, ki je fondu podaril svojo 3 letno invalidnino, o zakupih kantin in o reorganizaciji knjigovodstva.

Iz 107. seje dne 15. aprila 1940.

Sklepalo se je samo o plačilu prevoznih stroškov za invalidske preglede, o honorarjih pri okrožnih inv. sodiščih, o zamenjavi osebja, o nepravilno plačanih kaznih, o zakupih kantin in o podporah.

Iz 108. seje dne 17. aprila 1940.

Delegata predložita načrt uredbe, po kateri bi se v sporazumu z ministrstvom za kmetijstvo in ministrstvom socialne politike preskrbel kredit 10 milijonov dinarjev pri Drž. razredni loteriji proti 4 % obrestmi za podeljevanje posojil vojnim žrtvam proti zastavi dohodkov fonda v smislu § 90. uredbe. Načrt se sprejme in pospeši realizacijo.

Tudi delegat referira o intervenciji pri ministrstvu financ glede pridobitve 1 % dohodkov fondu od vojnih dobav, da je naletel na povoljna razumevanja za čuvanje interesov fonda.

Glede vprašanja plačila 695.000 din za prodano stavbo v Ljubljani na Mirju se sklene naprositi ministra socialne politike, da ta znesek izroči blagajni fonda.

Pred oddajo koncesij za avtobusne koncesije, je treba vprašati oblastne odbore UVI, ako so kake zaščitene osebe, ki žele te koncesije.

Nabava semen za poplavljence se sklene izvršiti preko »Prizada«, in začasno shraniti v Invalidskem domu v Beogradu, potem pa razdeliti preko UVI.

Plugi se nabavijo in razpošljejo direktno iz tovarne.

Kr. banski upravi v Ljubljani se za 30 % poviša kredit za zdravljenje invalidov.

Iz 109. seje dne 19. aprila 1940.

Kr. banskim upravam se daje pooblastilo, da prosto razpolagajo z odobrenimi sredstvi za zdravljenje invalidov.

Sprejmejo se pogoji za podpore za zdravljenje invalidom - oficirjem, in sicer dobi samski po 1000 din, oženjeni pa po 1500 din.

Sklepa se nadalje o oddaji prehrane invalidov v zdraviliščih v zakup, o nerešenih invalidskih aktih, o premestitvah osebja, o potnih stroških, o podporah in o knjigovodstvenih poslih.

Iz 110. seje dne 22. aprila 1940.

Na prošnje za sanatorijsko zdravljenje po prestanih boleznih se odobrijo primeri, kjer obstoje faktične potrebe na osnovi zdravniških pregledov.

Rešijo se prošnje za povračilo stroškov za zdravila, zakupe restavracij, kantin in za podpore.

Iz 111. seje dne 23. aprila 1940.

Rešena so bila samo tekoča vprašanja n. pr. dohodki od sreč raznih loterij, odobritev 50.000 din stroškov za ureditev pisarne novega oddelka Vrhovnega inv. sodišča, podpore za popravila hiš in nabavo živine invalidom, zakup kantin v vojašnicah, restavracij na železnici, stroški za zdravljenje in knjigovodstveni posli.

Iz 112. seje dne 24. aprila 1940.

Z ozirom na težak položaj vojnih žrtev se dovoli subvencija 1,000.000 din za podpore, katere se bodo razdelile potom središnjega odbora UVI vsem organizacijam, da jih razdele pomoči potrebnim.

V isto svrho se odobri tudi Banovini Hrvatski znesek 250.000 din, da jih razdeli na svojem teritoriju.

Kr. banskim upravam se odobre naknadni stroški za zdravljenje invalidov, nekaterim okrožnim inv. sodiščem pa za nabavo materiala. Tudi se odobri nabava pisarniškega materiala vojnim okrugom.

Iz 113. seje dne 30. aprila 1940.

Da se poveča možnost zdravljenja invalidov v toplicah, se začne s predeli za zgradbo in adaptacije paviljonov v zdraviliščih, da bo mogoče sprejeti čim več invalidov. Z ozirom na sredstva se bo to vršilo v etapah, najprej tam, kjer se morejo zgradbe popraviti, potem pa se napravijo načrti in proračuni, da bo uprava sklepala, kako se bo delalo.

Sklepalo se je tudi o pomoči zdravstvenim zadrugam, povračilu stroškov za zdravljenje, dohodkih od avtobusnega prometa in potnih stroških.

Iz 114. seje dne 1. maja 1940.

Sklepalo se je načelno o organizaciji zalaganja vojnih invalidov z zdravili in se bo nadaljevalo.

Nadalje so bile rešene prošnje za honorarje, zdravniške stroške, posmrtno pomoč, kantine, bifeje, prevozne stroške in razne podpore.

Iz 115. seje dne 3. maja 1940.

Nadaljuje se debata glede načelne rešitve za preskrbo vojnih invalidov z zdravili in zdravljenjem doma. Sklene se zaprositi ministrstvo socialne politike, da po čl. 10. pravilnika za zdravljenje odredi zdravnike po posameznih banovinah za zdravljenje vojnih invalidov in dotični spisek dostavi fondu. Z ozirom na to, da sedaj ni dovolj sredstev za zdravljenje doma, na račun nar. inv. fonda, se bo vršilo zaenkrat samo za invalide, katerim se bodo dajala tudi zdravila. Ko bo imel fond možnost, pa bo dajal to pomoč tudi ostalim po uredbi zaščitenim osebam. Tudi bo zaprošeno ministrstvo socialne politike, da izdela navodila, po katerih se bo reguliral postopek za zdravljenje vojnih invalidov in preskrba z zdravili. Nato bo fond zaprosil za soglasnost glavne kontrole in odredil svoje delegate, da bodo vse potrebno uredili z Zdravniško zbornico.

Prečita se odgovor ministrstva za promet na podvzete intervencije glede zakupa restavracij in bifejev po železniških postajah, iz katerega je razvidno, da je generalna direkcija državnih železnic obvestila vse področne organe o pravicah vojnih žrtev na zakup teh restavracij. Zaprosi se središnji odbor UVI, da prepis dostavi vsem invalidskim organizacijam v vednost.

Iz 116. seje dne 8. maja 1940.

Odobre se pogoji za zdravljenje vojnih invalidov na Golniku.

Radi zasiguranja dohodkov fonda se zaprosi ministrstvo za kmetijstvo za spisek vseh odobrenih loterij, tombol in avtomatov.

Odobreni so pogoji za zdravljenje invalidov-oficirjev, podpore nekaterim invalidom za popravilo hiš in stroški za zdravljenje ter honorarji pri invalidskih sodiščih.

Iz 117. seje dne 10. maja 1940.

Najprvo se sklene zahtevati mnenje oblastnih odborov na nekatere prošnje za avtobusne koncesije.

Spremeni se prejšnji sklep glede nabave semen poplavljencem s tem, da naj središnji odbor UVI z zneskom 100.000 din nakupi koruzo pri »Prizadu« ni jo razdeli potom oblastnih odborov.

Rešene so še nekatere tekoče zadeve.

Iz 118. seje dne 11. maja 1940.

Uredi se vprašanje prehrane invalidov v toplicah in določi začetek sezone s 15. majem t. l.

Po rešenju ministrstva socialne politike se zdravljenje v toplicah razteza tudi na ruske vojne invalide.

Odobre se honorarji tolmačem, nabave pisarniških stroškov, zakup kantin, restavracij in bifejev in razne podpore.

Iz 119. seje dne 13. maja 1940.

Rešeni so bili samo tekoči posli.

SLUŽBENI DEL

OKROŽNICA
VSEM SRESKIM IN KRAJEVNIM ODBOROM UVI

Od središnjega odbora smo prejeli pod št. 3755 dopis sledeče vsebine:

»V zadnjem času prihajajo k Nar. invalidskemu fondu preko odborov Udruženja voj. invalidov prošnje mnogih invalidov za povračilo stroškov za zdravniško nego in zdravila. V večini primerov pa se morajo te prošnje zavrniti iz razloga, ker prizadeti niso bili pregledani od državnih zdravnikov in ni on odredil zdravljenja in predpisal zdravil, marveč so se poslužili privatnega zdravnika.

Da bi se to v bodoče ne ponavljalo in da bodo vojne žrtve deležne ugodnosti, ki jih v tem pogledu daje uredba, naroča središnji odbor, da se morajo prizadeti, kadar potrebujejo nego in pomoč zdravnika, prijaviti za pregled samo pri najbližjem **državnem zdravniku** (sreski sanitetni referent), ki je dolžan opraviti vse to brezplačno. Zato izda odbor članu nakaznico za zdravnika, kot to določa čl. 9. pravilnika o dajanju zdravniške pomoči, t. j., da ima dotični pravico do brezplačnega zdravljenja. Kdo je upravičen, določata §§ 8. in 9. uredbe. Zdravnik bo odredil, če se more zdravljenje opraviti doma, in tudi predpisal, če bo potrebno, zdravila. To svoje mnenje bo državni zdravnik podal na posebnem izvidu. Zdravila bo moral prizadeti sam plačati. Po končanem lečenju se mora prizadeti zglasiti pri pristojnem odboru, ki mu bo napravil prošnjo na upravo Nar. invalidskega fonda za povračilo stroškov in prošnjo poslal preko Obl. odbora. Prošnji je priložiti izvid državnega zdravnika, prepis izvršne rešitve, na podlagi katere uživa prizadeti zaščito, in račun lekarne za zdravila.«

Te odredbe so začasne, dokler se zadeva glede zdravljenja povoljneje ne uredi, bodisi potom zdravstvenih zadrug, bodisi v okviru organizacije.

Nadalje opozarja središnji odbor vse odbore, da se obračajo nanj le potom pristojnega oblastnega odbora, ker se sicer njihove vloge ne bodo vzele v reševanje.

Dalje pravi središnji odbor, da opaža, da imajo nekateri invalidi, ki se zglašajo pri središnjem odboru, po dve in celo tri članske knjižice, in misli, da je to radi tega, ker odbori ob zamenjavi članskih knjižic niso pobrali starih in jih uničili. Za naš oblastni odbor to ne more veljati, ker so bile stare knjižice ob izdaji novih vse pobrane in uničene. Če pa je le kateri član, ki ima še več članskih knjižic, je one, ki ne veljajo več, pobrati, izločiti iz njih sliko in knjižico poslati oblastnemu odboru.

Od nekaterih odborov nam je bilo predlagano, da bi za one člane, ki so že prevedeni in ki jim članarino pobira finančna direkcija, nabavili posebne znamke z napisom, da je članarina plačana, in da bi se te markice lepile v članske knjižice, dočim predlagajo drugi, da bi se nabavile za vse odbore štampiljke, s katerimi bi se v članski knjižici potrdilo, da je članarino pobrala finančna direkcija. To dejstvo mora biti potrjeno v članski knjižici, da bi člani, kadar iščejo pomoči izven območja, v katerega po svojem bivališču spadajo, se lahko izkazali, da so izpolnili svojo dolžnost do organizacije, n. pr. kadar prenoču-

jejo v invalidskem domu v Beogradu ali pa kadar pridejo v Ljubljano, kjer morejo dobiti znižano voznino na cestni železnici le proti potrdilu v članski knjižico, da je članarina plačana. Odbore vabimo, da se v tem pogledu izjavijo, in se bomo potem odločili za eno ali drugo obliko, za katero bo večina.

Glede pogojev, po katerih se bodo povračali stroški za zdravnike in zdravljenje, naj se članstvo na primeren način pouči, objavili pa jih bomo tudi v »Vojnem invalidu«.

Glede dopisovanja s središnjim odborom pa naj odbori v lastnem interesu ravnajo po določilih središnjega odbora, da ne bodo razočarani, če bodo rešitve izostale.

Za oblastni odbor:

Predsednik: Štefe s. r. Tajnik: Benedik s. r.

Ljubljana. Vsi člani tukajšnjega sreskega odbora, ki so lansko leto naročili premog, naj se čim prej javijo. Opozarjamo pa ponovno, da je **v ponedeljek in torek pisarna zaprta.**

Sreski odbor v Mariboru pošilja v objavo sledeče notice: **Predložitev železniških legitimacij.** Vsi člani, ki so potom mariborskega sreskega odbora prejeli nove železniške legitimacije za neomejeno polovično voznino, jih morajo prinesti temu odboru, da jih pošlje v žigosanje Direkciji državnih železnic v Ljubljani, da bodo veljale za pet let skupaj brez podaljševanja za vsako leto posebej. Brez takega žigosanja legitimacje ne bodo veljavne. — **Dvignite listine.** Veliko članov in članic je pustilo lani pri sreskem odboru razne invalidske listine za napravo novih prijav, pritožb itd. Pozivajo se, da pridejo ponje med uradnimi urami v tajništvo na Rotovškem trgu št. 1. — **Izšli so pravilniki** v posebni skupni brošuri, katero priporočamo, da si jo vsi nabavijo. Tam najdejo mnogo važnih pojasnil, ki jih potrebujejo. Pravilnike dobite tudi v tajništvu v Mariboru na Rotovškem trgu, v ponedeljkih, sredah ali sobotah od 9. do 11. ure.

Sreski odbor UVI Ptuj ponovno obvešča svoje člane in članice, da oni, ki prejmejo odločbe ali rešenja od katerega koli invalidskega sodišča, prinesejo te takoj v društveno pisarno zaradi vpisa podatkov v njihovo evidenco. — Kdor želi pravilnike k uredbi, naj prinese čimprej 10 din za brošuro. — Pozivajo se vsi člani in članice, ki dolgujejo na članarini in naročnini lista, da se nemudoma odzovejo temu opominu.

Sreski odbor Novo mesto poziva vse člane, ki imajo nove železniške legitimacije za neomejeno število polovičnih voznin, da jih najpozneje do **20. junija t. l.** prinesejo k tajniku Juraku, da oskrbi potrdilo veljavnosti za pet let. Vsi zamudniki bodo morali urediti to na lastne stroške. Za 10 din dobi vsak pri tajniku uredbo s spremembami in vsemi pravilniki o zaščiti vojnih žrtev. V interesu članstva je, da si to nabavi.

Krajevni odbor UVI na Jesenicah opozarja svoje članstvo, da ne nadleguje odbornikov pri delu v tovarni, ker jim tam ne morejo svetovati in pomagati. Oni člani, ki še nimajo rešenj, naj poravnajo članarino in naročnino za list. Kdor tega ne bo storil do konca junija, bo črtan iz članskega seznama. — Ker ni dolžnost odbora oskrbovati razne prepise in prošnje, opozarja članstvo, da si mora to samo oskrbeti kot pri drugih krajevnih odborih. V bodoče bo odbor po svoji dolžnosti odpremljal le razne kompletne prošnje na merodajna mesta. — Vsem nestrpnežem priporočamo, da čitajo naše glasilo, v katerem bodo našli pojasnila, zakaj se prošnje tako počasi rešujejo. — Tovariši iz Kranjske gore naj pošljejo železniške legitimacije potom županstva ravnateljstvu državnih železnic v žigosanje. — Krajevni odbor ima v zalogi Uredbo, Pravilnik k uredbi in Uredbo o spremembah in dopolnitvah. Vse tri brošure stanejo din 10,—. Poslužujte se prilike in nabavite si jih.

Sreski odbor UVI v Krškem poziva vse člane in članice, ki še niso prejeli sklepov okrožnih sodišč, da to javijo ustno ali pismeno odboru. Prav tako naj se čimprej javijo vsi oni, ki so bili prizadeti od poplav in hudourja. — Za 10 din dobi vsak pri odboru v Krškem uredbo s spremembami in vsemi pravilniki o zaščiti vojnih žrtev. Uredbo in pravilnike prečitajmo večkrat, da se seznanimo z vsemi podrobnostmi naše zakonodaje. Zato pohitite z nabavo, dokler je še zaloga knjižic.

Ljutomer. Sreski odbor naznanja svojemu članstvu, da se tajništvo preseli iz sedanjega prostora v nov lokal poleg gostilne Herndl. Vhod je naravnost s ceste. Uradni dnevi so v torkih in petkih ob določenih urah.

Slovenska Bistrica. Krajevni odbor poziva člane, ki še ne dobivajo invalidnine ter tudi ne prejemajo lista »Vojni invalid«, naj naročnino takoj plačajo pri tajništvu, ker sicer ne bodo več smatrani za člane. Glede voznih legitimacij, ki so jih invalidi že prejeli, nimajo pa potrebnega žiga za dobo pet let, pa sporočamo, da naj te legitimacije takoj oddajo pri Repniku na Pragerskem, ker jih bo on odposlal na železniško direkcijo v Ljubljano. — Kdor ne bo do 14. junija t. l. oddal legitimacije, so bo potem moral sam oskrbeti žig.

Sevnica. Vse člane, ki še nimajo rešenja vrhovnega inv. sodišča, in ki so le za nekaj mesecev plačali letošnjo naročnino lista in članarino, opozarjamo, da naj to brezpogojno poravnajo za vse leto, in to **najkasneje do 18. julija t. l.** Kdor ne bo do tega dneva do konca leta poravnal ves zaostanek, bo **brez nadaljnjega črtan in odjavljen.** — Dalje se vsem članom javlja, da so odslej uradni dnevi pri KO **samo ob nedeljah.** Le v nujnih primerih tudi vsak dan med 7. in 8. uro zjutraj. To naj si vsak zapomni, ker tajnik vsled spremenjenih razmer ne more več tako poslovati kot dosedaj.

Krajevni odbor v Višnji gori poziva vse člane in članice, ki so prejeli rešenje, naj ga prinesejo **9. junija od 8. do 12. ure** k tov. Kamenčanu. One, ki še nimajo rešenj, pa poziva krajevni odbor, da poravnajo članarino in naročnino za list. To je zanje zadnji opomin.

Iz Beltincev. Krajevni odbor prosi razglasiti članom, ki imajo dobiti zaostalo invalidnino iz prejšnjih let, da Dravska finančna direkcija vsak drugi mesec predlaga pobotnice in prošnje za naknadni kredit ministrstvu financ v Beogradu. Dokler zaostanki niso prijavljeni, ni otvorjen posebni kredit, ter ni mogoče nakazati. Kdor dobi poziv za predložitev pobotnic in prošenj za zaostanke, naj pride h krajevnemu odboru, da mu vse napravi. — Pozivamo tudi dotične, ki še niso poravnali članarine z odtegljaji pri invalidnini ali pa osebno, za leti 1939. in 1940., da to takoj store, ker mora biti vsem znano, da ima organizacija tudi svoje potrebe in izdatke.

RAZNE VESTI

* **O zdravstvenih zadrugah** smo poročali v uvodniku ene prejšnjih številk »Vojnega invalida«. V tem članku smo zavzeli načelno stališče in naglasili potrebo po snovanju teh ustanov. Pri sestavljanju pravil pa smo se znašli pred dvojnim vprašanjem: Ali je bolje zagotoviti z uredbo predpisano brezplačno zdravljenje na osnovi invalidskih zdravstvenih zadrug —, ali pa osnovati samostojno bolniško blagajno pod okriljem invalidskega udruženja. Ker je pa uspeh take ustanove mogoč le s podporo Narodnega invalidskega fonda, moramo počakati z odločitvijo toliko časa, da pride do načelnega sporazuma med udruženjem in Nar. invalidskim fondom, da bo potem mogoče povsem zagotoviti izvedbo določil uredbe glede brezplačnega zdravljenja vojnih žrtev. Čim bo sporazumno določeno, katera od omenjenih ustanov bo bolje ustrezala našim zahtevam, bodo prejeli sreski in krajevni odbori navodila. Do tedaj pa se poslužujte svojih pravic po uredbi in na osnovi pravilnika, toda prošnje za povračilo stroškov morajo biti vložene edino potom Udruženja vojnih invalidov.

* **Novi grobovi!** Sreski odbor UVI v Mariboru sporoča: Neizprosna smrt nam je ugrabila marljivega tov. Belleta Franja, dolgoletnega odbornika tukajšnjega sreskega odbora. Pokopan je bil 29. aprila 1940. na Frančiškanskem pokopališču v Pobrežju pri Mariboru z vojaškimi častmi in spremstvom vojaške godbe, kakor tudi s spremstvom sreskega odbora na čelu s predsednikom tov. Gečem, ki mu je v imenu sreskega odbora položil na prerani grob lep venec z napisom »Udruženje vojnih invalidov — tovarišu odborniku v slovo«. — Tako smo zopet izgubili tovariša, ki je bil dolgo let zvest član naše organizacije, zadnjih 12 let pa se je kot odbornik upravnega odbora z vso vnemo in agilnostjo udejstvoval pri delu in prizadevanju za uspehe našega udruženja. Pokojni je bil tudi med onimi po zakonu iz l. 1929. reduciranimi nesrečneži. V svetovni vojni si je nakopal bolezen, ki se je vedno slabšala in ki ga je spravila tudi v prerani grob. Šele sedaj z novo invalidsko uredbo mu je bila zopet priznana zaščita, ktaere pa na žalost ne bo več užival, ker je ravno med tem časom za večno zatisnil oči. — Pogreb pokojnika je bil lep dokaz, kako so tov. Belleta vsi čislali in spoštovali. Od blizu in daleč so prispeli znanci in prijatelji, zastopniki raznih korporacij, katerih član je pokojnik bil, in ga spremljali k večnemu počitku. Tudi lepo število krasnih vencev je bilo položenih na njegov grob. — Mi pa bomo ohranili tov. Belleta v trajnem spominu. Naj mu bo lahka zemlja in naj v miru počiva. Preostalim izrekamo v imenu sreskega odbora UVI v Mariboru naše globoko sožalje.

* **V vednost onim, ki so prosili za brezplačni les.** Dobili smo prepis rešenja na prošnjo nekega invalida, da bi dobil takoj brezplačni les iz državnega gozda. Ministrstvo za šume in rudnike mu je odgovorilo, da ima po invalidski uredbi predpisati natančnejše odredbe minister za šume in rudnike v sporazumu z ministrom socialne politike in narodnega zdravja. — Pravilnik, ki bo vseboval te odredbe, mora biti izpremenjen z ozirom na spremembe same uredbe. — Do izida pravilnika, naj se prošnje vojnih invalidov za les drže v evidenci pri kr. banskih upravah. — To sporočamo v vednost vsem, ki so prosili za les. Vlagati prošnje je bilo mogoče samo do 31. decembra 1939.

* **Ko pridete na ljubljanski velesejem,** ne pozabite obiskati knjigarno Učiteljske tiskarne, kjer boste povsem postreženi.

* **Odločnost in samozavest Jugoslavije.** Madžarsko vladno glasilo »Pester Lloyd« piše med drugim: »V Jugoslaviji so zadovoljni, da lahko še nadalje ostanejo izven vojne, hkratu pa store vse, da bi svojo nevtralnost in neodvisnost ohranili tudi v bodoče. Vendar zbuja pozornost, da je pod vplivom najnovejših dogodkov nastopila v Jugoslaviji velika sprememba javnega mnenja. Vsi se zavedajo, da je namesto nevtralnosti nastopila dejanska neudeležba v vojni, ki jo jamčita predvsem lastna moč in odločnost. Jugosloveni so prepričani, da jim za ohranitev njih neodvisnosti zadošča njihova lastna moč, kar je najboljše jamstvo v bodočnosti. Spričo tega je postalo tudi zadržanje Jugoslovenov bolj odločno in samozavestno. V vsakdanjem življenju Jugoslavije se je le malo spremenilo. Jugoslavija je še vedno srečna dežela, ki ne pozna nobenih izjemnih ukrepov in omejitev.

* **Tudi invalidi so obvezniki tretjega poziva.** V »Službenih novinah« je izšla uredba ministrskega sveta o ureditvi pomožne vojske. V pomožno vojsko spadajo vsi moški državljani Jugoslavije, sposobni za umsko delo od dovršenih 16 do dovršenih 70 let, za telesno delo pa od 16 do 65 let starosti. V pomožno vojsko spadajo tudi vojaški obvezniki, ki so oproščeni vojaške službe zaradi važnega dela, ki ga opravljajo. — Pomožna vojska ima tri pozive. Vojni invalidi spadajo pod tretji poziv. Tretji poziv pomožne vojske sestavljajo vsi obvezniki, ki niso imenovani v prvih dveh. To so delavci, duševni delavci in upokojeni državni samoupravni in zasebni uradniki, ki so še sposobni za duševno delo, dijaki in učenci vseh šol v državi, rentirji, trgovci, trgovski pomočniki, trgovski potniki, **lahki invalidi** in drugi. Ti obvezniki bodo zaposleni pri delih v industriji in obrti. — Ko dobe poziv na delo se morajo takoj zglasiti v najkrajšem času na tistem kraju, kjer je določeno. Mobilizacija obveznikov more biti poimenska ali skupna. Tudi obvezniki tretjega poziva, če delajo v večjem številu skupaj, so organizirani v vodih in četah, kakor drugi poziv.

* **V knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani** in njeni podružnici v Mariboru kupite pisarniške potrebščine za šolo in dom, knjige za šolanje svojih otrok; knjige znanstvene in leposlovne vsebine zase, za odraslo mladino, otroke, prijatelje in znance. Tam dobite tudi merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo.

POSTAVIMO SPOMENIK POKOJNEMU IVU VUKU

Dolgoletni neumorni borec za invalidske pravice, urednik Vojnega invalida in vsem invalidom širom Slovenije dobro znani pokojni Ivo Vuk leži že nekaj mesecev v preranem grobu. S svojim neutrudnim delom si je zaslužil vsaj skromen nagrobni spomenik. Postavimo mu ga iz lastnih sredstev! V ta namen pozivamo vse sreske in krajevne odbore, kakor tudi neštete prijatelje in znance dragega nam pokojnega, da po svojih zmožnostih prispevajo za ta spomenik. Odbori naj organizirajo medsebojne zbirke, a prispevke nakažejo oblastnemu odboru Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

* **Podražitev življenjskih potrebščin v Jugoslaviji v primeri z drugimi državami.** Poslednja številka statističnega lista Društva narodov objavlja podatke o podražitvi življenjskih potrebščin v posameznih državah po nastanku vojne. V primeri s prvo polovico leta 1939. je podražitev največja na Kitajskem, kjer je dosegla 126 odstotkov. V Rumuniji je dosegla 30 odstotkov, v Mandžukuu 25 odstotkov, v Jugoslaviji 26 odstotkov, v Angliji in Estoniji 14 odstotkov, v Palestini 15 odstotkov, na Japonskem 16 odstotkov, na Švedskem 10 odstotkov, v Belgiji in Norveškem 8 odstotkov, v Argentini, Švici in Peru 6 odstotkov, v Grčiji in Madžarski 4 odstotke, v Kanadi 2 odstotka in v Zedinjenih državah 1 odstotek.

* **Kadar pridete v Ljubljano ali Maribor,** oglejte si predmete v knjigarnah Učiteljske tiskarne.

* **Zborovanja so prepovedana.** Notranji minister Mihaldžić je izdal naslednjo uredbo, po kateri so začasno prepovedana vsa zborovanja, shodi in sprevodi, ki nimajo verskega značaja. Ta prepoved se ne nanaša na gledališke in kinomatografske predstave, koncerte, plese in slične zabavne prireditve. Oni, ki bi sodelovali pri prepovedanih prireditvah, se kaznujejo z denarno globo od 10 do 1500 din, v primeru neizterljivosti pa z zaporno kaznijo od 1 do 30 dni.

Sin padlega vojaka, izučen trgovski pomočnik, star 29 let, prosi za kakršnokoli zaposlenje, bodisi v trgovini ali pa za skladiščnika, čuvaja, pomožnega pisarja, vratarja ali kaj sličnega. Naslov v upravi »Vojnega invalida«.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Matej Jevak, Miklošičeva cesta 13. Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani (predstavnik Francè Štrukelj).